

Marek Gołkowski
96-500 Sochaczew
ul. Słowiańska 12

marek.golkowski@marzdan.pl

+48 600 810 875

Konkurs na stanowisko Dyrektora Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą

Autorska koncepcja programowa i koncepcja organizacyjna
Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą,
z uwzględnieniem warunków organizacyjno – finansowych instytucji

Wysoka Komisjo Konkursowa!

Ponieważ byt Muzeum i jego forma zależą zarówno od samorządu Miasta Sochaczewa, jak Dyrekcji Muzeum oraz jego Pracowników, konieczne jest postawienie pytań, na które powyższe osoby i instytucje powinny znaleźć wyłącznie twierdzące odpowiedzi. A mianowicie:

1. Czy Miasto, Ziemia Sochaczewska, Dyrekcja i Pracownicy chcą Muzeum?
2. Czy organ założycielski stać na Muzeum, w tym czy stać na ubezpieczenie wystaw czasowych?
3. Czy Muzeum powinno istnieć i dlaczego?
4. Czy Muzeum ma istnieć jako byt wyizolowany z systemu promocji regionu i Miasta?
5. Jakie powinno być nasze Muzeum?
6. Dla czyjego dobra, dla czyjej korzyści Muzeum powinno funkcjonować?

Konkretne i pozytywne odpowiedzi na powyższe pytania oraz moja koncepcja funkcjonowania Muzeum pomogą w uzyskaniu odpowiedniego kształtu działalności i właściwej roli Muzeum w regionie.

A więc, działania będą nastwione na wykorzystanie istniejących szans: dużego potencjału Muzeum (nowych wystaw, zaangażowania Pracowników, szerokiej oferty programowej, istniejącej współpracy) i strategicznych możliwości rozwoju (pozyskanie dofinansowania unijnego, rozwój zasobów ludzkich, polepszenie bazy materialnej placówki, prowadzenie badań i prac naukowych). Słabe strony, ujawnione w czasie audytu, zostaną zreformowane, bądź usunięte bez zbędnych napięć i zachwiania stabilności Muzeum.

Sprawą niecierpiącą zwłoki jest spełnienie wymagań statutowych Muzeum, a więc **powołanie Rady Muzeum** przez organ założycielski.

Kolejnym wyzwaniem jest uporządkowanie spraw stron internetowych Muzeum: powinna być jedna, oficjalna. Inne, istniejące nie powinny używać nazw informujących lub sugerujących, że są stronami Muzeum.

Następnym krokiem jest wprowadzenie Muzeum na należne mu miejsce w nowoczesnym środowisku komunikacji marketingowej. Muzeum musi być magnesem przyciągającym do Miasta, ma uczyć w nowoczesny sposób, być aktywnie współtworzone przez społeczność i zwiedzających oraz być pożądanym miejscem pracy badawczej i naukowej.

Dla uzyskania właściwej formuły upowszechniania instytucja musi być **muzeum otwartym**: platformą spotkań i wymiany informacji dla wszystkich pasjonatów historii – instytucjonalnych i fizycznych, miejscem popularyzacji wiedzy o przeszłości na świeżym powietrzu poprzez pikniki archeologiczne, działania grup rekonstrukcyjnych, popularyzację dawnych technik rzemieślniczych i artystycznych. Muzeum musi oferować minimalny dostęp do kolekcji w języku angielskim, w tym na stronie internetowej.

Pracownicy Muzeum muszą być współgospodarzami Muzeum, aktywnie tworzyć jego plany działań, wzbogacać działalność i czuć się odpowiedzialni za jego byt i rozwój. Zmiana na stanowisku dyrektora nie może wpłynąć na obniżenie motywacji do pracy i zaangażowania Pracowników.

Ważne jest wprowadzenie Muzeum w **zintegrowany plan promocji Miasta i Ziemi Sochaczewskiej**, wzajemna promocja placówek kulturalnych Ziemi Sochaczewskiej: Chopin w Żelazowej Woli i Sannikach, Muzeum Kolei Wąskotorowych, Muzeum Puszczy Kampinoskiej.

Muzeum musi stać się rozpoznawalną **atrakcją turystyczną Miasta i regionu**.

Konieczne jest **rozszerzenie dotychczasowej współpracy** Muzeum o ŻIH, Muzeum Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum w Katyniu i odpowiednią placówkę w Charkowie, stowarzyszenia sochaczewian na świecie. Zapewni to rozszerzenie doświadczeń i ekspozycji oraz uzupełni braki pamięci historycznej o sochaczewianach i ich losach.

Etapy optymalizacji działań: **audyt finansowy i merytoryczny Muzeum**, przegląd kadr, określenie działań doraźnych i długofalowych, nowych kierunków działań, wspólny plan promocji z innymi instytucjami, optymalizacja zatrudnienia, kosztów funkcjonowania, finansowych potrzeb rozwojowych.

Za działaniami optymalizującymi muszą pójść **zachęty promujące podnoszenie kwalifikacji, aktywność badawczą i naukową, w końcu osiągnięcie stopni naukowych**. To przede wszystkim zachęty finansowe i awansu zawodowego, w tym przypadku w pełni zależne od fundatora Muzeum.

Po uporządkowaniu spraw i spełnieniu koniecznych wymagań należy podjąć działania zmierzające do **podniesienia rangi Muzeum do rejestrowego**. Wymaga to prowadzenia prac

badawczych i naukowych, publikacji ich wyników, podnoszenia kwalifikacji i uzyskiwania stopni naukowych pracowników, prowadzenia działalności edukacyjnej poprzez organizację staży, współpracy naukowej z instytucjami nauki i kultury, wolontariatem.

Uzyskanie sponsoringu nigdy nie jest proste i nie może być celem samym w sobie. Sponsor musi dostrzegać korzyści ze swych donacji, mają podnieść jego wartość, a nie ją obniżyć. Dlatego też Muzeum, by zdobyć sponsorów musi cieszyć się ogólnym szacunkiem społeczności i być właściwie finansowane przez organ założycielski. Zyskiem dla sponsorów ma być permanentna obecność w komunikacji promocyjnej Muzeum i regionu oraz wyraźne sygnały szacunku od organów założycielskich i nadzorczych Muzeum.

Zamierzam działać w kierunku uzyskania sponsorów generalnych dla Muzeum spośród firm i osób działających na Ziemi Sochaczewskiej, sponsorów wystaw i przedsięwzięć spośród firm ubezpieczeniowych, działających w Regionie oraz osób fizycznych, które będą mogły sponsorować poszczególne eksponaty. Osoby i przedsiębiorstwa sponsorujące Muzeum wejdą automatycznie do kręgu osób podnoszących rangę i znaczenie instytucji, co udokumentowane zostanie znakami pamiątkowymi oraz braniem pod uwagę ich sugestii przy układaniu programu działań Muzeum.

Sponsoring medialny (radio, TV kablowa, media tradycyjne i internetowe) zawarty na podstawie umów, ułatwi Muzeum zaznaczanie swej obecności w przestrzeni publicznej i zapewni szeroką informację o działaniach i projektach Muzeum. Pomoże odbiorcom i mediom aktywnie współtworzyć nowoczesną, otwartą instytucję kultury akceptowaną i cenioną przez społeczność i sponsorów.

Pozyskiwanie środków zewnętrznych, to przede wszystkim uzyskanie dostępu do środków pomocowych UE. Placówka liczy tu na pomoc materialną organu założycielskiego w sferze wkładów własnych i środków na przygotowanie wniosków.

Komisja Europejska w dniu 12 lutego 2015 r. przyjęła do realizacji Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WM2014-2020). Przewidziano w nim środki na zachowanie, ochronę, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego regionu.

Muzeum będzie aplikować o środki m.in. na podniesienie bezpieczeństwa zbiorów, cyfryzację katalogu, wirtualizację Muzeum, modernizację systemów wystawienniczych i oświetlenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników.

Szacunkowa symulacja kosztów na które należy znaleźć środki pomocowe UE,

- digitalizacja w systemie 2D od 50 zł za artefakt, 3D od ok. 200-250 zł
- utworzenie strony internetowej "Wirtualnego Muzeum" od 150 tys. zł
- utrzymanie ok 2-2,5 tys. zł rocznie

Do tego doliczyć trzeba koszty rozszerzenie ekspozycji, zmiana oświetlenia Muzeum, zakupu nowych systemów wystawienniczych.

Ustawa nakłada na Muzeum obowiązki, które muszą być stale realizowane, a w szczególności:

- 1) gromadzenie zabytków w statutowo określonym zakresie,

Zakładam prowadzenie akcji medialnych na rzecz przekazywania eksponatów do Muzeum, bezkosztowe pozyskiwanie zbiorów w drodze digitalizacji udostępnionych Muzeum eksponatów. Muzeum prowadzić będzie **Lapidarium sochaczewskie**: elektroniczny zbiór wszelkiej dostępnej dokumentacji historycznej przekazanej Muzeum lub udostępnionej (nawet dla digitalizacji) w internecie, zbiór otwarty, tworzony przez internautów i donatorów, tym dokumentację mogił na cmentarzach, pomników, kapliczek, krzyży, pomników przyrody, formacji geologicznych, etc, wszystko to okraszone opowieściami, anegdotami i legendami ich dotyczącymi.

- 2) katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów,

Przeprowadzona będzie **digitalizacja inwentarza**. Prowadzone będą kwerendy archiwalne i poszukiwania lokalnych eksponatów i śladów minionych dziejów. Przeprowadzane będą ich badania oraz sporządzane analizy i raporty z przeprowadzonych prac, publikowane opracowania naukowe uzyskanych danych.

Wymagane będzie podnoszenie kwalifikacji zawodowych i stałe dążenie do zdobywania stopni naukowych pracowników Muzeum

- 3) przechowywanie gromadzonych zabytków, w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych,

Przeprowadzony zostanie **audyt** obecnego stanu zabezpieczenia zbiorów i magazynów, opracowane zostaną wnioski dla organu założycielskiego dotyczące podjęcia niezbędnych działań.

- 4) zabezpieczanie i konserwację zbiorów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie zabytków archeologicznych nieruchomych oraz innych nieruchomych obiektów kultury materialnej i przyrody,

Prowadzona będzie ścisła współpraca z urzędami właściwych Konserwatorów przy rozszerzaniu spisów i działaniach zabezpieczających właściwy stan zabytków kultury materialnej i przyrody.

Muzeum będzie udostępniać zainteresowanym informacje o możliwościach uzyskania usług konserwatorskich, a w miarę możliwości, oferować same usługi.

- 5) urządzenie wystaw stałych i czasowych,

Wystawy stałe należy uzupełnić o historię Żydów sochaczewskich (tu: współpraca z Wirtualnym Sztetłem, Pinkas Sochaczew z Izraela <http://www.jewishgen.org/yizkor/sochaczew/sochaczew.html>), menonitów zamieszkujących dolinę Wisły oraz przesiedleńców zza Buga po II wojnie światowej.

Stały cykl wystaw czasowych **My, Sochaczewianie**: zaprezentuje lokalnych twórców, kolekcjonerów, ciekawych ludzi, nadając mu wymiar informacyjno-poznawczy, podnoszący rangę regionu.

6) organizowanie badań i ekspedycji naukowych, w tym archeologicznych,

Muzeum prowadzić będzie kwerendy archiwalne, dokumentować pamięć o:

- ginących cmentarzach (insurekcja kościuszkowska, czasy napoleońskie, powstania listopadowe i styczniowe, I wojna). stowarzyszenia sochaczewian,
- mennonitach znad Wisły (już opracowane szlaki, dokumentacja fotograficzna miejsc i architektury, wspomnienia),
- powojennych przesiedleńcach zza Buga w opuszczonych przez kolonistów miejscach,
- ziemiaństwo sochaczewskie i jego wpływ na rozwój miasta przed II wojną (p.p. Garbolewscy, Hugo-Baderowie, i in.),
- działalność NSZ (praktycznie nieudokumentowana: rozbiście Arbeitsamtu w Sochaczewie), AK i cichociemnych na Ziemi Sochaczewskiej,
- akcje niepodległościowe i antykomunistyczne na Ziemi Sochaczewskiej po II wojnie światowej.

Archiwizować będzie wizerunki ginących zabytków kultury przemysłowej: cukrownie (w tym: Guzów), mleczarnie, chemia (Chodaków, COP Boryszew), linie i stacje kolejowe (architektura użytkowa).

Stale współpracować będzie z grupami poszukiwawczymi i rekonstrukcyjnymi.

7) prowadzenie działalności edukacyjnej,

Babciny kufer, W warsztacie Dziadka: to proponowane do organizacji przez Muzeum lokalne jarmarki, targi, warsztaty rzemiosła na otwartym powietrzu z nauką wytwarzania szkła, patchworków, przedmiotów z wikliny, gliny, koronek, wycinanek.

Widzieć, to nie znaczy zobaczyć! Akcja dla młodzieży szkolnej w ramach zielonych szkół. Jej celem będzie kształcenie umiejętności odczytywania śladów minionych czasów zachowanych w architekturze krajobrazu.

7a) popieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę,

Stale prowadzone będą warsztaty muzealne, artystyczne i rzemieślnicze.

„Lubię Muzeum☺”: stworzony zostanie krąg osób podnoszących rangę i znaczenie instytucji. Znajdą się tam sponsorzy oraz historycy, badacze, grupy rekonstrukcyjne, stowarzyszenia historyczne i kulturowe,

8) udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych,

Dzięki **digitalizacji zbiorów i inwentarza** (ustawa), 2D i 3D, umożliwiony zostanie swobodny przegląd w internecie oraz dostęp do danych w Muzeum.

9) zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji,

Wirtualne muzeum na stronach internetowych powstanie dzięki digitalizacji inwentarza i ekspozycji oraz widoków wystaw stałych. Konieczne będzie unowocześnienie systemów wystawienniczych, w tym dla wystaw czasowych, unowocześnienie oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego Muzeum. Przeprowadzone zostaną prace pozwalające na dostęp niepełnosprawnym do Muzeum

10) prowadzenie działalności wydawniczej

Dotychczasową działalność wydawniczą należy wzbogacić o **Spojrzenie na Ziemię Sochaczewską wczoraj i dziś**: współczesne zdjęcia wykonane na podstawie starych pocztówek i fotografii, przyrody, geologii, krajobrazu, atrakcji turystycznych. Zbiór będzie poszerzany drogą konkursów i akcji medialnych.

Taki jest mój plan działań na rzecz unowocześnienia i uatrakcyjnienia Muzeum, zaktywizowania zespołu Pracowników i znalezienia uznania w oczach mieszkańców Ziemi Sochaczewskiej.

Precyzyjne rozwiązania i konkretne działania na rzecz unowocześnienia Muzeum mogą zostać zaproponowane dopiero po zakończeniu audytu oraz poznaniu możliwości finansowych organu założycielskiego, uzyskania dostępu do środków pomocowych oraz zdobycia sponsoringu.

Z poważaniem,

Marek Gołkowski

Sochaczew, 20 marca 2015 roku